

คำสำคัญ : บทพจนานารมชาติ / วรรณคดีไทยสมัยอยุธยา

นางสาวศริญญา ขวัญทอง : การวิเคราะห์บพจนานารมชาติในวรรณคดีไทยสมัยอยุธยา (AN ANALYSIS OF THE NATURE DESCRIPTION IN THE AYUTTHAYA LITERATURE) อาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร. มนีปัน พรมสุทธิรักษ์. 493 หน้า. ISBN 974-464-667-5

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์บพจนานารมชาติในวรรณคดีไทยสมัยอยุธยาด้านลักษณะ กลวิธีการประพันธ์ และบทบาทของบทพจนานารมชาติ

ผลการศึกษาพบว่าวรรณคดีไทยสมัยอยุธยามีบทพจนานารมชาติปรากฏอยู่ถึง 25 เรื่อง โดยกี พรรณนาธรรมชาติเป็น 2 ลักษณะ คือ พรณนาธรรมชาติที่เป็นปรากฏการณ์ปกติ และพรณนาธรรมชาติที่เป็นปรากฏการณ์พิเศษ การพรรณนาธรรมชาติที่เป็นปรากฏการณ์ปกติปรากฏใน 4 ตอน ได้แก่ ตอนเดินทาง ตอนคราญ ตอนร่วมรัก และตอนชุมเมืองและชมอุทัยน ส่วนการพรรณนาธรรมชาติที่เป็นปรากฏการณ์พิเศษ ปรากฏใน 7 ตอน ได้แก่ ตอนตัวละครสร้างบุญบารมี ตอนเคลื่อนทัพหรือแสดงความสามารถทางการรบ ตอนพลัดพราก ตอนพรรณนาบำบัดมีตัวละครนรีօศาสนสถาน ตอนสร้างโลกหรือเกิดบุญใหม่ ตอนร่วมรัก และตอนกระทำพิธีกรรมสำคัญ

ในการนำเสนอบทพจนานารมชาติจำนวนมากเหล่านี้ กีเลือกใช้กลวิธีการประพันธ์ต่างๆ อย่างพิถีพิถันและเหมาะสมกลมกลืนกับเนื้อร้อง ทั้งกลวิธีด้านเสียง กลวิธีด้านคำ และกลวิธีด้านความจังช่วยประเด็นตอกแต่งให้บพจนานารมชาติมีความไฟแรงดงามทั้งด้านเสียงและความหมาย

ในด้านบทบาทของบทพจนานารมชาติพบว่า บทพจนานารมชาติมีบทบาทสำคัญต่อวรรณคดี 7 ประการ ได้แก่ บทบาทในการช่วยสร้างอารมณ์สะเทือนใจ บทบาทในการแสดงภูมิรักรี บทบาทในการแสดงทัศนคติกวี บทบาทในการเสริมลักษณะตัวละคร บทบาทในการเป็นสัญลักษณ์ บทบาทในการเรื่อมโยงเหตุการณ์ และบทบาทในการแสดงให้เห็นความสามารถด้านการประพันธ์ของกี

จึงจากล่าวได้ว่าบทพจนานารมชาติที่มีจำนวนมากในวรรณคดีอยุธยามีความสำคัญในฐานะที่เป็นชนบกร่างประพันธ์ที่สำคัญของวรรณคดีไทย

KEY WORD : THE NATURE DESCRIPTION / THE AYUTTHAYA LITERATURE

SARINYA KWANTONG : AN ANALYSIS OF THE NATURE DESCRIPTION IN THE AYUTTHAYA LITERATURE. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. MANEEPIN PHROMSUTHIRAK, Ph.D.
493 pp. ISBN 974-464-667-5

The study aims at analyzing the characteristics, writing strategies and the roles of the description of nature in the Ayutthaya literature.

Descriptions of nature were found in 25 literary works out of 35. The poets divided nature into two types : general or usual, and special events. The descriptions of nature in general or usual events were found in four main parts of the works : traveling, moaning, making love, and praising the towns or the gardens. The descriptions of nature in special events were found in seven parts : making merit, moving troops or fighting, separating, praising the virtues of glorious characters or sacred places, world creation or beginning of a new era, making love, and performing rituals.

The poets carefully selected different strategies when describing nature to make the literature become harmonious in sounds, words, and meanings. As a result, the description of nature in the Ayutthaya literature is melodious in sounds and beautiful in meanings.

There are seven important roles of the description of nature : helping to create feelings, indicating the poets' wisdom and knowledge, showing the poets' attitudes, explaining more about the characters, acting as symbols, connecting the events, and showing the poet's composition ability.

It can be said that the description of nature which abounds in Ayutthaya literature, is very significant since it is one of Thai poetry's composing conventions.